

**Государственное бюджетное общеобразовательное учреждение
«Средняя общеобразовательная школа № 1 с. п. Экажево»**

**Рассмотрено
на заседании МО
_____Хамхоева А.Я.
Протокол № 1 от 20.08.2021г.**

**Согласовано
зам.директора по УВР
_____Итазова П.С.
30.08.2021г.**

**Утверждаю
Директор школы
_____Экажева М.С.
30.08.2021г.**

Рабочая программа

Наименование учебного предмета:

родной язык

Класс-4

Уровень образования: начальное общее образование

Срок реализации программы (учебный год) 2021-2022

Количество часов по учебному плану: 102 часа

Діакхетора каьхат.

Программа оттаяь ФГОСа компоненташца ювзаяь, г1алг1ай мотт хьехара Г1алг1ай республика дешара министерство хетаяьча хьокхама программа хьежжа 4 класса г1алг1ай мотт хьехара долча книжка. Книжка чулоацам оттабаьраш: К.А.Гагиев, Н.Д.Котиева, Оздоев Р. ИАрахийцад книжка тоа а даь кхозлаг1а 2009 шера Магас г1алара «Сердало» яхача издательство-240 оаг1ув.

Г1алг1ай метто, эрсий метто санна, метта 1илман даьа а ший ма1анна а йоккха моттиг д1алоац. Цун дешарца а кхетамца а бераш кхедара доккха практически ма1ан да. Наьна метто юкьелоац дешархой патриотизма а, кхыча кьамашца 1имерза а, эзди а хилара уйлашца кхетадеш кхедара маьхала таронаш.

Школе наьна мотт 1омабара керттера 1алашонаш я дешар дика ховш дешархой кийчбар, багах деча, йоазон а кьамаьлах а кхоачам болаш, пайда эца ховш уж кийчбар. Программа ФГОСаца ювзаяь я. Из лаьрх1а я к1ира 2 сахьат г1алаг1ай мотт хьехаш йолча школа учебни планаца кхоачашье. Шера 68 сахьат хул.

Программа лерх1амаш да:

- дешархошта шоай наьна мотт безалургболча тайпара дешара болх дика оттабе;
- орфографехи, пунктуацехи, морфологехи, фонетикахи кхетам бала;
- метта 1илам 1омаде, г1алг1ай меттах бола кхетам шербар, к1оаргбар;
- г1алат ца деш йоазув де, сочинени, изложени язье бераш 1омаде;
- дешара кхетам лакхбе, 1омадаь ховр нийса д1аязде, ший уйлаш, шийна хетар, ховр дешархочо нийса д1аяздергдолаш говзал кхеяр.

Программа чулоацам шера ба. Укх юкье я фонетика, графика, йоазув, дешар, орфоэпи, орфографи, деча оттам. Урока чулоацама юкье, тар ма лу , дешара а воспитательни лоарх1ам бола материалаш яхийтай. Уж дукхаг1ьяраш г1алг1ай багахбувцама юкьера, художественни произведенеш т1ара я. Книжка курс кхаь разделах латт: кхоалаг1ча классе дийшар кердаккхар (оазаш, алапаш, предложени, кертера, кертерза маьженаш), деча оттам, кьамаьла доакьош.

Грамматика хьаькьехьа кхоачаш де деза декхараш:

- 1) оазех, алапех кхетам балар;
- 2) орфографически минимум лакхьяр;
- 3) предложени кертера маьженаш йовзийтар;
- 4) кьамаьла доакьош довзийтар;
- 5) дувзаденна кьамаьл шаьрдар;
- б) кхоллама балхаш увттаде 1омабар:
 - а) сочинени миниатюра;
 - б) изложени-зарисовка;
 - в) суртах лаьца дувцар оттадар;
 - г) кичах лаьца сочинени-миниатюра язьяр.

Ц1ердеша а , белгалдеша а, хандеша а тохкама хьокхам ба книжка т1а.

Х1ара темах массехк тайпара де йиш йолаш йоазон балхаш да. Изложени тексташ я упражненешка. Сочинени оттае сурташ да книжка оаг1онаш т1а. Хьехархой торо хургья ший берий кхетамга хьежжа, таька езаца,е д1ач1оаг1ье езаца бокьонашка хьежжа шийна мегаргйола текст хьаькоастае. Бераша каст-каста язде деза суртий диктант, харжара, тохкама, д1акхетора, кхоллама диктантеш.

Книжка программни материал укх разделах латт

Шера бе безаш 9 йоазон болх ба: царех диктант- 9; изложени- 2, сочинени 1.

Йиълаг1а класс чакхйоалаш дешархошта ха деза дешай фонетически тохкам бе, синтаксически, морфологически тохкам бе. Деша оттамах дош декъа ха деза. Мукъеи мукъазеи оазаш, зовнеи кьорей мукъаза оазаш, й1аъхеи лоацей мукъаза оазаш кьоастае. Шекон мукъеи мукъазеи оазаш белгалъю алапаш юкъедола дешаш нийса язде, доалара дешаш нийса язде ха деза. Дика кхетам хила беза шولا, шолха, шола-шолхача алапех. Дешдакъа хъахилар, дош сехъадаккхар, предложенех, предложене чу дешай бувзамах, предложене маъженах шедар ха деза. Иштта дика ховш, шойла атта кьоастандеш хила деза къамаъла доакъош, цар таърахъашца, классашца, дожарашца хувцадалар. Цъантайпарча маъженах, царна юкърча хоттаргах, цига оттадеча сецара хъараках кхетам хила беза.

№ арг1.	Раздела тема	Сахъатий боарам
1	Хъалха 1омадаър кердадаккхар.	17 с.
2	Предложени.	8 с.
3	Къамаъла доакъош. Ц1ердош.	15 с.
4	Белгалдош.	4 с.
5	Таърахъдош.	2 с.
6	Ц1ерметтдош.	2 с.
7	Хандош.	9 с.
8	Куцдош.	2 с.

4 классе г1алг1ай мотт хъехара календарни тематически план.

№	Хетар таър	Дола таър.	Сахъаташ	Урока тема	Ц1.болх
1			1	Хъалха 1омадаър кердадаккхар. Хъалха 1омадаър кердадаккхар.	
2			1	Доалареи юкъареи ц1ердешаш.	
3			1	Озаши алапаш.	
4			1	Мукъеи мукъазеи оазаш.Й1аъхеи лоацей мукъа оазаш.	
5			1	Диктант.	
6			1	Г1алаташцара болх. Зовнеи кьорей мукъаза оазаш.	
7			1	В1аши духъала нийслуш йола зовнеи кьорей оазаш.	
8			1	Шола мукъаза оазаш-алапаш.	

9			1	Шолха алапаш.		
10			1	Шола-шолха алапаш.		
11			1	Алап <u>й</u> .		
12-13			2	Йиш хоадора а къоастора а хъаракаш.		
14			1	Дешдакъа.		
15			1	Деша овла.Цхъа овла бола дешаш.		
16			1	Деша чаккхе.		
17			1	Дешхъалхе.		
18			1	Суффикс.		
19			1	Диктант.		
20-22			2	Г1алаташцара болх. Предложени.		
23-24			2	Дувцареи,хаттареи,айдареи предложенеш		
25-26			2	Изложени. Г1алаташцара болх..		
27-28			2	Предложене кертереи кертерзеи маъженаш.		
29-30			2	Цхъантайпара маъженаш йола предложенеш.		
31-32			2	Предложене цхъантайпарча маъженашта юкъе <u>а,е,и</u> , яха хоттаргаш.		
33-34			2	Хоттаргаш <u>а, е</u> .		
35			1	Сочинени.		
36-37			2	Г1алаташцара болх. Хоттарг и .		
38-39			2	А, е, и яха хоттаргаш долча предложене цхъантайпарчамаъженашта юкъе сецара хъаракаш.		
40			1	Къамаъла доакъош.		
41-42			2	.Къамаъла доакъош. Кердадакккхар Цердош .		
43-44			1	Контролни диктант. Г1алаташцара болх.		

45-46			2	Цердешай таьрахъашца хувцадалар.Цердешай классаш.		
47-48			2	Цердешай дожарашца хувцадалар.		
49			1	Цера дожар.		
50			1	Доала дожар.		
51			1	Лура дожар.		
52-53			2	Изложени.		
54			1	Галаташцара болх. Дера дожар.		
55			1	Кечала дожар.		
56			1	Хотталура дожар.		
57			1	Меттига дожар.		
58			1	Дустара дожар.		
59-60			1	Цердешай дукхален таьрахъ.		
61			1	Диктант.		
62			1	Галаташцара болх. Дожарех 1омадаьр ч1оаг1дар.		
63-64			1	Белгалдош. Белгалдош. Кердадаккхар.		
65-66			1	Ло1амеи ло1амзеи белгалдешаш.		
67-68			1	Белгалдешай таьрахъашцеи классашцеи хувцадалар.		
69			1	Белгалдешай дожарашца хувцадалар.		
70-71			2	. Белгалдешай дожарашца хувцадалар.		
72-73			2	Таьрахъдош. Таьрахъдош. Юкъара кхетам.		
74-75-76			3	Массалии арг1ани таьрахъдешаш. Контролни диктант Галаташ т1ара болх		
77-78			2	Церметтдош. Церметтдош. Юкъара кхетам.		
79-80			2	Церметтдешай легар.		
81-82			2	Изложени. Галаташцара болх.		
83-84			2	Хандош. Хандош. Юкъара кхетам.		
85-86			2	Хандеша белгалза форма.		
87-88			2	Хандеша ханаш.		

89-90			2	Хандеша йола ха.		
91-92			2	Хандеша яха ха.		
93-94			2	Хандеша хургйола ха.		
95			1	Диктант.		
96-97			2	Г1алаташцара болх. Дацардешаш ца, ма хандешашца нийса яздар.		
98 - 99			2	Куцдош. Куцдош. Юкъяра кхетам.		
100- 101- 102			3	Шера 1омадаър кердаакхар.		